

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt' roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
--	---	--

Upozornenie!

K predposlednému číslu Kresťana, poštovú poukážku (červenú kartu) pripojili sme tým cieľom, aby ju naši čtení predplatitelia vyplnili a tým ich predplatok na rok 1915. obnoviť mohli.

Tých čtených odberateľov našich novín ale ktorí z akejkoľvek príčiny s ich predplatkom zaostali, uctive sme požiadali, aby nám ich podlžnosť bezodkladne odoslali. Túto našu žiadosť prítomne opakujeme s tým osvedčením, že naše noviny ďalej len tým môžeme posielat', čo nám ich predplatky riadne posielajú.

S koncom bežiaceho roku za povinnosť si pokladáme zvlášte o to požiadat' čtených priateľov a vodcov katolíckeho slovenského ľudu, aby nášho «Kresťana» v najširších vrstvách obecnstva odporučat' a rozširovat' si nezťažovali. «Kresťan» už cez XXI rokov rozhodne bráni naše sväté náboženstvo; cez jeden a dvadsať rokov neohrozene bojoval za práva a slobody katolíckeho ľudu slovenského a aj v terajších preťažkých časoch početnými obrazmi ozdobený vychádza v pôvodnej rozsiahlosti, spoľahlivých aktuálnych zpráv, rozmanitého a poučného obsahu. Že «Kresťan» opravde priateľom je katolíckeho ľudu slovenského, toho nepodvratným dôkazom je jeho XXI-ročné jestvovanie; kruté boje prestál v tomto dlhom období, stojí ale skalopevne ako tá pravda, ktorú vždy neohrozene zastáva. V žiadnej katolíckej slovenskej rodine preto nech nechýba «Kresťan». Kto chce čítať spoľahlivé zprávy o udalostach terajšej svetovej vojny, kto sa chce poučiť o všetkých vážnych cirkevných a svetských záležitostach krajiny, komu drahé je jeho náboženstvo, kto miluje svoju cirkev, vlast a svoj rod, nech ako celoročné predplatné bezodkladne pošle nám 4, štyri koruny a každú sobotu v jeho príbytku riadne zavíta slovenského ľudu uprimný priateľ «Kresťan».

Budapešť, 19. decembra r. 1914.

Vydavateľstvo.

Pokoj a boj.

Vianočné rozjimanie.

Napísal: Štefan Kundlak.

Všetcia sa tešíme, že sme sa dožili sviatkov pokoja. Sladko nám znie Anjelov zvestujúci ohlas: Sláva Bohu na výsosti a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle. Cítiť, hlbokou vierou treba precítiť toto sväté heslo teraz, keď kolom našej vlasti krv za pravdu sa vylieva.

Chcete-li vedieť, čo je pokoj, čo znamenajú

sväté slová Anjelov, tak použite, milí bratia, príležitosti tejto svetovej borby. Nech nedostačujú vám zprávy časopisov o našom položení; teraz včas vianočných sviatkov rozpomňte si na slová Spasiteľa, ktorý vám raz takto riekol: *prišiel som vás naučiť bojovať.*

Jako? Však Anjeli nám pokoj hlásali a Spasiteľ nás k boju volá? No, nebuďte v zmatku, milí bratia! Je pravda, že pokoj je tá pôda, na ktorej sa snahy človečenstva plodia, a vzdelanosť sú tie prostriedky, ktorými sa tieto snahy

isto a dôkladne uskutočniť môžu. Lež boju, kým na tejto zemi žijeme, vyhnúť nemôžeme. Boj, neprestajný boj je na každej dráhe. Buď v hlbine tichej rieky, lebo búrlivého mora, buď na poli, v hájoch, v lesách, horách, buď v doline, či na vrhoch: všade vídať samý boj, neprestajný boj. Zvieratá rozličného plodu vedú úzastný boj jestvovania. A keď si ho už koľko-tolko zabezpečily, utiahnu sa, oddychnú si, užijú pokoja — a sbierajú novej sily k boju. Tak je to aj v živote človeka. Jestli panuje, len na vídomočí panuje u nás širý pokoj, širé ticho. V hĺbke našej duše, nášeho srdca však vedieme ukrutný zápas. Bojujeme! Bojujeme neprestajne, bo boj vštepený je do nás. Keď Boh našich prvorodičov vyhnal z raja, na rozlúčku takto prehovoril k nim: zem vám pichliače bude rodiť a vy krvopotne sa budete trápiť. Dosaváď ste nevedeli oceniť blahý pokoj raja, teraz choďte a zkúste, jak trpký je boj! A trpkým ostal, kým neozvali sa Anjeli z výsosti, plesajúc: *pokoj na zemi ľuďom dobrej vôle*. Dosť bolo už trpkého boja! Syn boží sa narodil, choďte, pospiechajte k jasličkám. Najdete tam dieťaťko v pokoji, v tichosti driať a dumať o inom, o budúcnom boji. Oddychnite si tam, dobrí ľudia, pokochajte sa krátkemu pokoji; však aj tak nebude dlho trvať. Narastie dieťa sväté, bude z neho muž, obuje črievice, vyberie sa na cestu, aby vás k boju pozval. On sám vám dá príklad, skvelý príklad! Da sa prenasledoveť od nepriateľov, pokúšať od Satana, a keď sa doplní kalich, nevyhne obeť. Krvavej obeť, ale vezme na ramená kríž, vynesie si ho na Golgotu a vykrváca na ňom *za pravdu!*

Teda srovnáva sa pokoj hlásaný Anjelmi, a boj, ku ktorému nás Spasiteľ cvičil? Áno! Srovnáva! Však bojovali ľudia starého zákona, lež ten boj bol trpký; boj ale nového zákona rodí sladké ovocie. Lahkomyselne sme premŕhali v raji ovocie večného života: treba, aby sme si ho bojom, neunavným bojom zadovážili, bojom tým, v ktorom *za pravdu* horíme, bojom tým, ktorý veľký počet mučedníkov nám dokazuje, bojom tým, ktorý — keď treba — aj krvavú žiada obeť. Bojujeme neprestajne, lebo nám bojovať Kristus prikázal; bojujeme, lebo k boju oduševnil nás sám Spasiteľ; bojujeme, lebo bojovať musíme proti náruživosťam našej prírody,

proti pokúšaniu zlého ducha, za vieru, za slobodný pohyb všetkých našich záujmov; nado všetko *bojovať musíme za pravdu*, za naše pevné katolícke presvedčenie. Bojovať nám treba, lebo *bez boja niet pokoja*. Bojovať musíme zbraňou na hraniciach, lebo len tento víťazný boj môže nám zabezpečiť tú pôdu pokoja, na ktorej sa *čisté snahy* rodia: snahy čisté a oprávnené náboženstva, politiky, slovom čisté snahy jednotlivcov a celého národa. Bojovať musíme v záujme budúceho a večitého pokoja. Bo len neprestajný boj oblažuje nás ou nádejou, že si zabezpečíme korunu slávy. Pri jasličkách Jezuliatka nech nám teda znie to večité heslo: *«Bojuj človeče, a nezúfaj!»*

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Víťazné napredovanie našich čiat.

(Úradná zpráva zo severného bojišťa, vydaná 14. decembra.)

V západnej Haliči **pokračovali sme v prenasledovaní Rusov**; prenasledovanie za menších-väčších bojov na sever všade získalo priestor. Už aj priesmyk **Dukla je zase v našich rukách**.

Naše stĺpy, ktoré cez Karpáty postúpily napred, včera a predvčerom **zajaly 9000 Rusov a ukoristily 10 strojových pušiek**.

Na našom fronte medzi Rajbrodom a od Krakova na východ ležiacim území mako i v južnom Poľsku polozenie sa nezmenilo.

Od Loviča na sever **útočenie našich spojencov ku dolnej Bzure ešte ďalej pokročilo napred**.

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Novších 31.000 ruských zajatcov.

(Úradná zpráva, zo severného bojišťa vydaná 15. decembra.)

V západnej Haliči útočenie našich armád nepriateľa prinútilo **reterirovať a front Rusov aj v južnom Poľsku prekazilo**. Naše, v západnej Haliči od juhu **neunavene prenasledujúce čaty** včera prišli na čiaru Jaslo—Rajbrod.

Počas prenasledovania ako aj v poslednej

bitke dľa dosavádnych zpráv **zajali sme 31.000 Rusov.**

Dnes prišly chýry o tom, **že nepriateľ na celej čiare, Rajbrod—Niepolomice—Wolbrom—Novoradomsk—Piotrkov, cúva.**

V lesných Karpátoch proti napredovaniu nepriateľských sil v údolí rieky Latorca, porobili sme sodpovedné poriadky.

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Boje v Karpátoch.

Viedeň, 16. decembra. Vojenský zpravodajca novín «Neue Freie Presse» oznamuje: Rusov v západnej Haliči sme z dvoch strán napadli. Naše čaty v Karpátoch napriek sňahu a mrazu rýchle postupujú napred. Zajaly vela Rusov, z ktorých 2000 mužov už ďalej odľifovaly. Naša jazda zaujala viac karpátskych priesmykov a je nepriateľovi za päťami.

Napredovanie v Haliči a v južnom Poľsku.

(Úradná zpráva zo severného bojišťa, vydaná 16. decembra.)

V Haliči a v južnom Poľsku **reterirujúceho nepriateľa na celom fronte prenasledujeme.** Pri Liskove, Krosne, Jaslove a v údolí Bialy väčšie ruské sily vyvinujú odpor. V údolí Dunajca naše čaty bojujúc postúpily po Zaklicyn. Aj Bochniu sme zpät zaujali.

V južnom Poľsku nepriateľské zadné voje po krátkom boji **všade prinútené boly cúvnuť pred spojencami.**

V Karpátoch Rusi v údolí rieky Latorca sa ešte nevzdali napredovania.

V hornom údolí nadvornanskej Bystrice jeden útok nepriateľa **sme odbili.**

Posádka Przemyslu urobila novší veľký výpad, z ktorej príležitosti **uhorskí honvédi vyznačili sa s tým, že útokom zaujali jeden nepriateľský oporný bod,** ktorý bol ohradený drôtovým pletivom. Ako riadne, aj tentokrát vrátili sa do pevnosti **so zajatcami a s ukoristenými strojovými puškami.**

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Význam nášho víťazstva.

Berlin, 17. decembra. O víťazstve rakúsko-uhorských čiat v západnej Haliči «Tageblatt» píše: Toto víťazstvo má veľký význam. Dokazuje silu rakúsko-uhorskej armády a to, že ako jednomyselne sa vedú válečné operácie na východnom bojišti. Vodcovstvo Conrada z Hötendorfu znova zvíťazilo nad číselnou prevahou Rusov a spojenecké národy Rakúsko-Uhorska a Nemecka s oprávnenou dôverou môžu hladieť v ústrety vyvinutiu sa polozenia v južnom Poľsku.

«Post» píše: Že aký veľký význam má toto naše víťazstvo, to vysvitá nielen z veľkého počtu zajatcov, lež aj z tej dôležitej okolnosti, že víťazné napredovanie rakúsko-uhorskej armády v západnej Haliči tentokrát aj v južnom Poľsku poklátilo válečnú silu Rusov.

Úplná porážka Rusov.

(Úradná zpráva zo severného bojišťa, vydaná 17. decembra.)

Posledné chýry žiadnu pochybnosť nenechajú viac ohľadom toho, **že odpor hlavnej ruskej sily sa zlomil.** Na južnom krídle vo viacdňovej bitke pri Limanove, na severe našimi spojencami pri Lodzi a už i pozdĺž Bzury **úplne porazený nepriateľ,** ktorého naše cez Karpáty napred postúpivšie čaty od juhu ohrožujú, **začal všeobecné reterirovanie.** Toto reterirovanie na predných vidiekoch Karpátov húževnate bojujúc usiluje sa kriť. *Tu ale naše čaty od čiare Krosno—Zaklicyn útočia.* Na ostatných časťach frontu **prenasledovanie je v prúde.**

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Po víťazstve Pri Limanove.

Milano, 18. decembra. Časopis «Corriere della Sera» v svojom úvodnom článku o východnom bojišti píše nasledovné: Energičné útočenie, ktoré rakúsko-uhorská armáda s nemeckými posilami po pár dňovom oddychu na oboch stranách dňa 5. decembra od Krakova na juhozápad započala, viedlo ku porážke ruského južného krídla pri Limanove a ku zpätzaujatiu Nového Sandeca. Obsadenie Nového

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreššana!»

Sandeca je veľmi cenným zdarom rakúsko-uhorských čiat. Na pravom brehu Dunajca ležiaci Nový Sandec je dôležitým strediskom početných ciest medzi Krakovom a Karpátmi a pre rakúsko-uhorské čaty umožňuje operácie na oboch brehoch rieky. Obsadenie Nového Sandeca má tým väčší a dôležitejší význam, lebo značné rakúsko-uhorské čaty, ktoré z Uhorska tiahly, zaujaly Gribov, Gorlice a Zmigrod. Šťastnú offenzívu rakúsko-uhorských a nemeckých čiat proti ľavému krídlu medzi Krakovom a Timbarkom operujúcich Rusov, tento nie menej zdarný útok robí úplnou.

Malomocnosť Rusov okolo Przemyslu.

V «Ruskom Invalide» — ako z Kopenhágy oznamujú — vyšiel zaujímavý článok, v ktorom jeden očitý svedok haličských bitiek medzi iným píše, že osudným nebezpečením by bolo zmalichernovať rakúsko-uhorskú armádu. Dľa mienky patričného, Przemysl dobiť bude veľmi ťažko, útokami a dobíjaním tohto cieľu vôbec nemožno dosiahnuť, jediným spôsobom zaujatie Przemyslu je dlhotrvanlivé obkolesenie a obliehanie. Vysielanie ruských čiat proti Krakovu stretá sa s veľkými ťažkosťami. Rakúsko-uhorské delostrelectvo je výtečné, aspoň také, ako ruské. Pisateľ článku chváli hrdinskosť uhorskej jazdy a uzatvára, že Rusi tak skoro a ľahko nevydobijú víťazstva.

Vojna proti Srbom a Černohorcom.

Nové rozloženie našich čiat.

(Uradná zpráva z južného bojišťa, vydaná 14. decembra.)

Naše útočenie, započaté od Driny v juhovýchodnom smere, od Valjeva na juhovýchod natrafilo na nepriateľa veľkej presily. Toto zapríčinilo nielen vzdanie sa nášho útočenia, lež i to, že naše od početných týždňov hrdinsky, ale s veľkými ztratami húževnate bojujúce čaty musely ďalej ustúpiť. Oproti tomu stojí zaujatie Belehradu.

Z tohto vyplývajúce polozenie bude mať za následok novšie válečné operácie a poriadky, ktoré musia viesť ku odtisknutiu nepriateľa.

Albánske kmeny odkázaly Srbsku vojnu.

Frankfurt, 15. decembra. «Frankfurter Zeitung» oznamuje z Carihradu: Zo Skutara dochodia potvrdené chýry, dľa ktorých kmeny severného Albánska odkázaly Srbsku vojnu. Odkaz vojny Srbsku poslal vodca Albáncov, ktorý tam stojí na čele vlády.

4800 srbských zajatcov.

Pécs, 15. decembra. V piatok 1800, v neďelu predpoludním 1500 a večer zase 1500 srbských zajatcov priviezli cez päťkosfolskú stanicu. Za dva dni teda 4800 srbských zajatcov a 30 dôstojníkov previezli cez Päťkostoly do tábora zajatcov.

Belehrad sme predbežne vyprázdnil.

(Uradná zpráva z južného bojišťa, vydaná 15. decembra.)

Válečné polozenie, ktoré nastalo následkom potrebného odtiahnutia nášho pravého krídla, učinilo radným, aby sme sa Belehradu predbežne vzdali. Mesto sme bez boja vyprázdnil. Čaty následkom prestátých únav a bojov trpely síce, ale sú preniknuté najlepším duchom.

Albánci vtrhli do Srbska.

Frankfurt, 16. decembra. «Frankfurter Zeitung» oznamuje z Athény, že päťadvadsať tisíc Albáncov cez Dibru vtrhlo do Srbska.

Nemecká mienka o vyprázdnení Belehradu.

Berlin, 17. decembra. «Nationalzeitung» o vyprázdnení Belehradu píše:

Správe rakúsko-uhorskej armády pravdepodobne ťažko padlo toto rozhodnutie; že sa však predsa odhodlala k tomu, to je dôkazom toho, že tam politické a iné príčiny úplne kladú na stranu a výlučne vojenské ohľady sú smerodajné. Srbsko je veľmi ťažké bojište. Vrchovatá krajina, ktorú k Švajciarsku možno prirovnať, je takým územím, kde každú piad zeme len za cenu neuveriteľného napruzenia síl možno zaujať. Ku tomuto prispieva ešte i to, že Srbi sú dobrí vojaci a mimoriadne húževnatí a smelí protivníci, ktorí teraz zúfale bojujú. Odborné kruhy nikdy neprechovávaly tú nádej, že si so Srbmi ľahko poradia. Len

strategická šikovnosť a rýchle pohyby čiat môžu urobiť možným naše konečné víťazstvo. Toto ani nevystane. Ktorí pessimisticky posudzujú položenie, z posledne porobených poriadkov správy rakúsko-uhorskej armády, prirodzene môžu stiahnuť zlé konsekvencie. Ale takéto pessimistické pochopovanie vecí není oprávnené. Už zo samej tej okolnosti, že udalosti v Srbsku nezatajujú a neokrášľujú, možno ustáliť, že vo Viedni tieto udalosti náležite uvažujú a nadržia ich za také, ktoré by k obave zavdaly príčinu, lež držia ich za jednu z tých episod, aké priebeh vojny prináša so sebou a ktoré na konečné zakončenie vojny nebudú vplývať.

Bulharská zpráva o bojoch v Srbsku.

Poloúradný bulharský časopis «Kambana» od svojho zpravodajcu v Niši dostal dlhšiu zprávu o posledných bojoch v Srbsku. Zpráva ustaluje a z opisov bojov z kroka na krok vysvitá, že také obrovské ztráty utrpeli Srbi a že napriek tomu, že rakúsko-uhorské čaty cúvly, dosiahly jedon najhlavnejší svoj cieľ, totižto, že už zadaly srbskej armáde také ťažký úder, že je takrečeno neznesiteľný a rovná sa obrovskej porážke. Za základ tohto ustálenia slúžia samé srbské zprávy, keď hovoria, že tieto boje vyžadovaly obrovské ztráty, strašné krvavé obeť.

Zpráva po opise víťazného pokračovania našich čiat cez Sávu a Drinu poukazuje na to, že Srbi po viacerých ťažkých porážkach nútení boli cúvnuť a utvoríť nový front na čiare Šabac—Lešnica—Ložnica—Zvornik. V bojoch na tejto čiare Srbi nevedeli sa udržať a museli zadať aj Maljenvo, Suvobor a Valjevo.

Nepriateľské strany 3. decembra pustily sa do boja, ktorý trval päť dní a nocí do 8. decembra. Srbi skoncentrovali všetku svoju silu a odtiahli aj regimenty od bulharskej hranice. Bitky byly veľmi prudké a ztráty Srbov dosiahly veľmi vysoký počet. Cesty ale byly v takom strašnom stave, že v bezodnom bahne rakúsko-uhorskej delostrelecké čaty, vozy s municiou a proviantom neboly vstave v takom počte dojsť, v jakom to na smrť rozhorčený boj Srbov vyžadoval. Toto bolo najhlavnejšou príčinou a nie ináč hrdinské držanie sa Srbov, že hlavné veliteľstvo nariadilo cúvnutie. Keď videli, že ťažké kanóny a vozy viaznu v hlbokom blate, nútení

boli nariadiť cúvnutie, aby sa na zodpovednejšom území pozostavili v nových posíciach a tam čakali rozkaz k novým pohybom.

Srbsko dostáva pomoc.

Saloniky, 18. decembra. Cez Saloniky ustavične dovážajú kanóny, strelivo, zbraň a potraviny do Srbska. Pred troma dňami aj francúzski dôstojníci a vojaci odišli do Srbska.

Nemecká mienka.

«Kölnische Volkszeitung» píše: Všade, kde usilovní agenti trojdohody na tom pracujú, aby krátku prestávku v akcii rakúsko-uhorských čiat v Srbsku využili na zvoje ciele a v súvisie s týmto aj z vojenského ohľadu nie veľavýznamné vyprázdnenie Belehradu politicky využili, budú na čistom s tým, že toto nikoho nezmylí ohľadom vojenskej sily nášho spojenca, s ktorým po tomto ešte len silnejšie sa sdružíme a že každý dnešné položenie vojny vidí také, akým je v skutočnosti. Že čo koná monarchia z vojenského ohľadu, to vidno v Haliči a v Poľsku, kde jej armáda od vypuknutia vojny s veľkou slávou bojuje s presilou, ktorej sa po dnes práve tak nepodarilo vťiahnuť do Viedne, ako do Berlina.

Nemecko-ruská vojna.

Najväčšia bitka svetovej vojny.

Genf, 25. decembra. Petrohradské zprávy tvrdia, že najväčšia a najvýznamnejšia bitka svetovej vojny v blízkej budúcnosti bude rozhodnutá na ruskom fronte. Nemci stále posielajú posily na vychod a rozličné znaky poukazujú na to, že Nemci pripravujú ešte aj druhé veľké napnutie síl.

Obrovské ztráty Rusov.

«Journal de Genève» prináša parížsky telegram, dľa ktorého «Temps» na základe hodnoverných dát dosavádne ztráty Rusov šacuje na jeden million šesťstotisíc chlapov. Z týchto päťstotisíc zomrelo, vyše štyrostotisíc padlo do zajatia, ostatní sú ranení a chorí. «Temps» sa tak domnieva, že Rusko sotva má toľko rezervy, ktorou by tieto ztráty mohlo nahradiť.

Francúzi o zaujatí Lodzu.

Genf, 15. decembra. O zaujatí Lodzu skrze Nemcov, čo už viac nemožno zatajovať, teraz píšú už aj parížske časopisy. Veľmi pessimisticky píše «Figaro», ktorý mimo toho vodcovstvu ešte i to vytýka, že trpelo, keď francúzska tlač za tri týždne uverejňovala prenáhlené zprávy o víťazstvách. Toto je veľká nešikovnosť. Časopis ďalej píše, že veľkoknieža Nikolaj Nikolajevič akiste nepoznal Hindenburgov úmysel, ktorý smeroval k tomu, aby Nemci zaujali Poľsko, práve tak, ako Belgicko, žeby pri uzavieraní pokoja dva veľké tromfy mali v ruke.

Berlin, 15. decembra. «Petit Parisien» z príležitosti porážky pri Lodzi píše, že Rusi nemohli prepustiť bez boja taký významný punkt, ako je Lodz. A keby to aj bolo takou strategickou chybou, jako zaplavenie okolia Yseru.

Nemecká úradná zpráva.

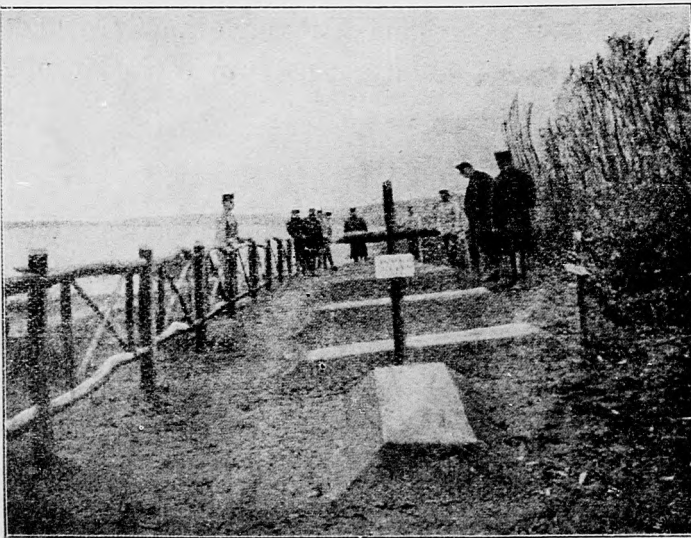
Berlin, 16. decembra. Hlavný stán včera oznámil:

Nemecký vojenský stĺp, ktorý od Soldaua cez Mlavu postúpil napred smerom Ciechonova voči nepriateľovi v presile znova zaujal svoje posície.

V Ruskom Poľsku významnejšej udalosti nebolo. Neprajné počasie vplýva na naše poriadky.

Veľká bitka v Poľsku pred rozhodnutím.

Genf, 16. decembra. Dľa petrohradských správ veľká bitka v Poľsku neprestajne trvá.

Hroby honvédov na brehu Sávy.

Hindenburgove čaty s veľkým rozhorčením bojujú. Počet nemeckého vojska šacujú na 18 vojenských sborov.

«Neue Züricher Zeitung» zaoberá sa s položením na bojišti a rozvinuje, že Rusi v svojich dobre opevnených posíciach za čas sa ešte môžu udržať, ale vela znakov dovoľuje uzatvárať na blízke srútenie sa ruských armád, na také srútenie, aké vojenská historia ešte nepozná. Millionové armády budú viesť ku zmätku millionov. Rusko je stĺpom eurupskej vojny a keď sa srúti, záležitosť trojdohody bude ztratená, lobo spojenci na západe marne sa unúvajú prelomiť front Nemcov, ktorý je taký, ako železný múr od Vogézov až po Flandriu.

Vojenski zpravodajcovia neutrálnych štátov polozenie ruskej armády v Ruskom Poľsku považujú za veľmi neprajné. Na toto poukazuje tá okolnosť, že francúzske veľké časopisy už prestaly okrášľovať ruské nezdary a píšú «o priechodných zdaroch» Nemcov, usilujúc sa francúzsku verejnú mienku uspokojiť, že polozenie na poľskom bojišti sa čoskoro stane prajnejším pre Rusov.

Zvlášte zaujímavá je zpráva vojenského odborníka «Temps»-u, ktorá otvorene hovorí o tom, že Nemci môžu prelomiť centrum Rusov.

Ruská armáda v kritickom položení.

Generálmajór Gatti v časopise «Corriere della Sera» podáva veľmi zaujímavý článok o položení ruskej armády. Medzi iným píše:

— Osud vojny nebude rozhodnutý vo Francúzsku. Útočiaca sila anglických a francúzskych armád je zlomená, tam spojenci viac nie sú vstave silne útočiť. Keď sa Nemcom na východnom bojišti podarí zadať Rusom rozhodujúci úder, vtedy sa hneď slobodne budú môcť pohybovať na západe. Ruská armádia je v kritickom položení. Dosavádna číselná presila Rusov voči nemeckej a rakúsko-uhorskej armáde podstatne klesla.

Zdary Nemcov na západe.

Berlin, 17. decembra. Hlavný válečný stán včera vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Z hraníc východného Pruska niet nič nového.

V severnom Poľsku naše útočiace pohyby

sa riadne vedú. Viac silných oporných bodov nepriatele sme zaujali, medzi čím sa nám dostalo do rúk asi **3000 zajatcov a štyri strojové pušky.**

V južnom Poľsku naše bojujúce čaty spolu so spojenskými vojami **ziskaly priestor.**

Petrohradské časopisy uznávajú cúvanie Rusov.

Kopenhága, 17. decembra. «Politiken» oznamuje, že censúrované chýry petrohradských časopisov uznávajú cúvanie veľkých ruských čiat z Karpátov, zo západnej Haliče a z rôznych strán západného Poľska. Vo Varšave politických vodcov poľských zatvárajú.

Nemci Rusov v celom Poľsku prinútili cúvnuť.

Berlin, 18. decembra. Hlavný vojenský stán včera predpoludním vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Z hranice východného a západného Pruska niet čo oznámiť.

Rusmy oznámený útok na Sliezsko a Poznaňsko **sa úplne zmaril.** Nepriateľské armády po húzevnatých, rozhorčených frontových bojoch **v celom Poľsku prinútili sme cúvať. Nepriateľa všade prenasledujeme.**

Vo včerajších a predvčerajších bojoch v severnom Poľsku hrdinskosť západnopruských a hessenských plukov priniesla rozhodnutie. **Ovocie tohto rozhodnutia nateraz ešte nemožno prehliadnuť.**

Ruská zpráva o bombardovaní Loviča.

Petrohrad, 17. decembra. «Novoje Vremja» oznamuje, že Nemci na okolí Zjechanova, Prasnyša a Pietrkova započali prudko útočiť.

Nemecké ťažké batterie neprestajne bombardujú Lovič.

Z vyprázdneného Lodzu obyvatelia pre veľký nedostatok potravných článkov ušli do Varšavy.

Bulhari o porážke Rusov.

Sofia, 18. decembra. «Kambana» porážku Rusov pri Visle vyhlasuje za takú vojensku katastrofu, ktorá sa rovná katastrofe Rusov pri Mazurských jazerách. Nemci — hovorí časopis — tu bojovali takou hrdinskosťou, na akú niet

Odpočívanie v strelných járkoch.

příkladu. Hrozná porážka Rusov tým viac padajú na váhu, lebo teraz zo stánky Nemcov bojuje radové vojsko a to vojsko, ktoré Rusko môže ešte do boja poslať, je zčiasťky nevyvíčený, planší materiál. Zase sa dokázalo, že číselná prevaha nerozhoduje. Veľká pochvala prináleží aj rakúsko-uhorským čatám.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Odbité útoky Francúzov.

Berlin, 15. decembra. Hlavný válečný stán nemecký dňa 14. decembra vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Slabšie útoky Francúzov proti našim posíciám medzi Maasom a Vogezi ľahko sme odbili. Ináč zo západného bojišťa niet čo dôležitejšieho oznámiť.

Parížska úradná zpráva vydaná 12. decembra tvrdí, že «od Vailly na severovýchod jedna nemecká batteria bola úplne zničená. V Deuxoudsi, od Vigneulles-les-Hattonchatela na západ dve nemecké batterie sme zničili, jednu veľkého kaliberu a jednu pre lietadlá zhotovenú. Na tom istom okolí Francúzi jedon opevnený dom vyhodili do povetria a viac zákopov spustošili». Všetky tieto zprávy sú vymyslené.

Nová porážka Francúzov.

Berlin, 16. decembra. Hlavný stán včera predpoludním o udalostach na západnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Francúzi včera na viac bodoch bez výsledku útočili. Ich útok na naše posície od Ypernu na juh sa zmaril, medzi čím **utrpeľi veľké ztraty**. Nepriateľské napredovanie proti nám z územia od Suippesu na severozápad, práve tak, ako od Verduna na sever, od Ornesu na severovýchod nepriateľské útoky proti nám **sme odbili**, zapríčiniac nepriateľovi ťažké ztraty.

Na okolí Ailly—Apremontu (od St. Mihielu na juh) Francúzi štyrikrát hnali sa útokom na naše posície, ale **každý ich útok sa zmaril**. Práve tak sa **nevydarilo ani nové napredovanie nepriateľa** proti nám v smere Flirey (od Toula na sever).

Vo Vogézoch bitka ešte trvá.

Z príležitosti zpätzaujatia dediny Steinbach od Sonnheimu na západ zajali sme 300 Francúzov.

Posledné napnutie sil Francúzska.

Kopenhága, 16. decembra. «Politiken» oznamuje z Paríža, že francúzsky minister vojny chce predostreť návrh zákona, dľa ktorého každý zbraneschopný Francúz od 18. do 52. roku veku svojho je povinný konať vojenskú službu.

Škoda Belgicka.

Dľa parížskych správ dosavádna škoda, ktorú Belgicko následkom vojny utrpelo, činí 5·4 miliardov.

Nemci odbili útok spojencov.

Berlin, 17. decembra. Hlavný válečný stán 16. decembra vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na západe nepriateľ opätovne sa pokúsil napred postúpiť cez Nieuport, pri čom ho od mora podporovala palba jeho lodí. Táto palba nemala žiadneho účinku. **Útok sme odbili. 450 Francúzov sme zajali.** Na ostatných časťach frontu spomenutiahodné je len to, že od Sennheima na západ útokom sme zaujali vršok, ktorý nepriateľ od predvčerajska húževnate držal obsadený.

Nesvár medzi správou francúzskej a anglickej armády.

Dľa parížskych časopisov medzi správou francúzskej a anglickej armády vzkršly protivy. Anglicko mobilisovalo 100.000 Austráľčanov a

slúbilo, že ich za veľmi krátky čas do Francúzska dovezie. Tieto čaty ale poslali do Egypta. Pre toto francúzske časopisy správu anglickej armády veľmi prudko napádajú.

Nemci každý útok Francúzov odbijajú.

Berlin, 18. decembra. Hlavný válečný stán 17. decembra oznámil:

Pri Nieuportu Francúzi vo svojich útokoch **bez každého výsledku pokračovali**. Aj medzi Zillebeckom a La-Bassé pokúsili sa o útoky, ktoré sme ale odbili zapríčiniac nepriateľovi veľmi ťažké ztraty. Úmysel Francúzov, aby pri Soissone na rieke Aisne spravili most, naše delostrelectvo prekazilo. Od Reimsu na východ rozvávali sme jednu francúzsku pevnosť.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Bombardovanie Batuma.

Carihrad, 15. decembra. Turecký hlavný stán oznamuje, že veľký križiak «Sultan Javus Selim», ktorý dľa ruských správ udajne bol ťažko porúchaný, dňa 10. decembra svojimi nábojmi podpálil Batum. Ruské pobrežné batérie bez výsledku strieľaly na križiak.

Povstanie mohamedánov na Kaukaze.

Berlin, 15. decembra. «Berliner Lokal-anzeiger»-u oznamujú z Carihradu: Dľa úradných správ na Kaukaze začalo sa veľké povstanie mohamedánov. Asi päťstotisíc ozbrojených ruských mohamedánov prešlo ku Turkom, aby bojovali proti Rusom.

Turecké operácie na Kaukaze.

«Frankfurter Zeitung» oznamuje z Carihradu, že operácie tureckej armády na Kaukaze za podpory tureckej flotty prajne napredujú. Jednotlivé lode ruskej flotty, ktoré mali operovať na Čiernom mori, pred tureckým veľkým križiakom «Sultán Selim» ušly ku Sebastopolu. **150.000 tureckých vojakov obsadilo Libanon.**

Londýn, 15. decembra. Dľa kairskej zprávy «Daily Mail»-u zo Syrie prišli cestovatelia priniesli ten chýr, že ta tiahlo 18.000 tureckých vojakov a že Libanon obsadilo 150.000 chlapov. V Egypte udajne panuje úplný pokoj.

Sláva Bohu na výsosti.

Porážka Rusov.

Carihrad, 16. decembra. Hlavný stán turecký uverejňuje nasledovnú úradnú zprávu:

Na hranici vilajetu Van srážka medzi našimi a ruskými čatami trvá ďalej. My sme v prevahe. Ruská jazda pri Sarai, na perskej hranici napadla našu jazdu, ale protiútok našej jazdy skončil sa so zďarom. Rusov sme **zbili a rozprašili**.

Bombardovanie Sebastopola.

Christiania, 16. decembra. Turecký križiak «Midilli» (niekdajšia nemecká válečná loď «Breslau») zjavil sa pred Sebastopolom a bombardoval prístav. Križiak prístavu zapríčinil značnú škodu. Turecký križiak zmizol prv, než by Rusi boli mohli odpovedať na strelbu.

Carihrad, 16. decembra. Petrohradské telegramy rozchýrily, že v morskej bitke svedenej ešte koncom minulého mesiaca okolo Sebastopolu ruské válečné lode značné škody narobili tureckej flotle a válečné lode «Javus Sultán Selim» («Goeben») a «Midilli» («Breslau») urobily bojaneschopnými. Tieto dni vydaná úradná zpráva tureckého hlavného stánu už dostatočne podvrátila petrohradské chýry. Isté je, že loď «Javus Sultán Selim» zďarne bombardovala okolie Batuma, čo je najlepším dôkazom toho, že v morskej bitke minulého mesiaca nepatrne porúchané turecké válečné lode úplne opravili.

Novšie zdary Turkov.

Carihrad, 17. decembra. Hlavný turecký válečný stán 15. decembra úradne oznámil:

Na kaukazskom fronte 13. decembra jedným bataillonom pechoty podporovaná brigáda ruskej jazdy napadla jeden oddiel pravého krídla našej hlavnej posície. Útok sme odbili.

Na hranici vilajetu Van naše čaty pri Šeraili prešli do ofensívy a viac nepriateľských oporných bodov útokom zaujali. Naše v Asserbeidšane operujúce čaty v Persku k On-Šelemašu postupujú napred. Pri Šeldoši na južnom brehu jazera Urmia turecká a perská jazda napadla jeden kozácky pluk a úplne ho zbila, medzi čím Rusi utratili štyridsať mŕtvých a veľa ranených. Útočiaci k Urmii prenasledovali

nepriateľa a zajali jednu pred mestom stojacu, ruským strelivom naloženú loď. Podrobnosti nasledujú.

Perské kmeny spoločnou silou a s najväčším oduševnením bojujú s nami proti stotému nepriateľovi a opätovne podaly dôkaz svojej hrdinskosti.

Carihrad, 17. decembra. (Úradná zpráva.) Bitky na východnej hranici vilajetu Van, ktoré trvaly za viac dní, skončily sa v náš prospech. Húževnate bránená posícia nepriateľa pri Šeraili následkom jedného obkolesujúceho pohybu našich čiat, dostala sa do našej moci. Nepriateľ cúva ku Koturu, medzi čím ho naša jazda prenasleduje. Naše čaty vtiahly do Šeralia.

Napredovanie v Egypte.

Carihrad, 17. decembra. Dľa zpráv zo spoľahlivého miesta dosavádne válečné operácie tureckej armády, ktorá pod vedením námornického ministra bašu Dšemala postupuje v Egypte, sa prajne vedú. Poznamenať však treba, že nateraz je reč ešte len o úvodnej akcii a rozhodujúcich srážok ešte nebolo. Vystatie úradných zpráv o válečných operáciach v Egypte treba pripísať tomu, že Turci svoju akciu vedú s veľkou obozretnosťou. Krem toho aj pre miestne pomery napredovanie väčších čiat stretá sa s ťažkosťami.

Víťazstvo Turkov.

Carihrad, 18. decembra. Ku pominulej úradnej zpráve hlavného stánu dodatočne oznamujú, že turecká armáda po víťazstve vydobitom pri Senderi a Sarbasi vzala Rusom celý tábor vozov, veľké množstvo potravy a munície. Rusi utekali ku Urmii.

Veľký nezdar Angličanov v Egypte.

Dľa zprávy stockholmského «Aftenblad»-u na území Sudánu pohyb proti Angličanom zo dňa na deň vzrastá. Pokus, aby indické čaty použili v Egypte, sa úplne zmaril, lebo Indovia váhali bojovať proti mohamedánom a priateľom kalifu. Ba medzi indickými čatami vypukla aj vzbura, tak že Angličania museli ich zpät odlifrovať. Tridsať hlavných spoluvinníkov zatkli a obesili. Že aký účinok malo hromadné vešanie na ostatné indické čaty, nevedno, ale

isté je, že Angličania uzavreli, že viac ani do Egypta, ani na európske bojište nepošlú indické čaty.

Vojna na mori a na koloniách.

Tažké ztraty Angličanov v bitke pri Falklandských ostrovoch.

Köln, 15. decembra. «Kölnische Zeitung» s podržaním sdeľuje new-yorskú zprávu londýnskeho časopisu «Daily Chronicle» o tom, že došli chýry, dľa ktorých dôstojníci nemeckej lode «Dresden» rozpovedali, že Angličania v bitke svedenej pri Falklandských ostrovoch utrpeli ťažké ztraty. Jedon dôstojník sa osvedčil, že zachytil bezdrôtový telegram, dľa ktorého Angličania utarili tri lode a ich ztraty sú značné.

Nemecké pod morom chodiace lode pred doverským prístavom.

Milano, 15. decembra. Dľa zprávy časopisu «Corriere della Sera» pred pár dňami nemecké pod morom chodiace korvetty pokúsily sa dostať sa do doverského prístavu. Prvú podmorskú loď na úsvite o 4. h. 40 min. spozorovali; strelili na ňu, načo loď zmizla. O 1/27. hodine viac, údajne šesť pod morom chodiacich korvett pri východnom vchode chcelo vplávať do prístavu, ale ich útok zpät odbili. Na lode asi storáz strelili z kanónov. Anglické lode v prístave ostaly neporúchané.

Francúzi vyprázdnilí Fez.

Berlin, 15. decembra. Dľa správ španielskych časopisov Francúzi mesto Fez v Marokku vyprázdnilí.

Nemecká flotta na anglických brehoch.

Berlin, 17. decembra. Wolffova agencia oznamuje :

Jednotlivé čiastky našich vojenských síl na otvorenom mori urobily útok proti východnému pobrežiu Anglicka a 16. decembra rano začaly bombardovať opevnené pobrežie brániace posície Scarborough a Hartlepool. O ďalšom priebehu vojenskej operácie válečného

námorníctva na tento čas nemožno podať obšírnejšie zprávy.

Pohl,

náčelník námorníckeho gen. štábu.

(Nemecká flotta, ktorá pred týždňami útočením na anglické mesto Yarmouth nahnala strachu Angličanom, v stredu znova sa zjavila pri východných brehoch Anglicka a bombardovala tri väčšie mestá : Scarborough, Whitby a Hartlepool. Útočenie stalo sa na dlhej čiare. Hartlepool je asi sto kilometrov od Scarboroughu v severnej polovici Anglicka na brehu Severného mora. Medzi týmito dvoma mestami bližšie ku Scarboroughu, v grófstve York je prístavné a morské kúpeľné mesto Whitby. Novší útok nemeckej flotty bude mať bezpochybne veľký účinok v Londýne, kde už začínajú počítať s možnosťou vtrhnutia Nemcov do Anglicka.)

Účinok bombardovania.

Berlin, 17. decembra. Wolfova agencia oznamuje : Dľa anglických správ v Hartlepooli vyše dvadsať ľudí prišlo o život, 80 bolo ranené. Bombardovanie zapríčinilo značnú škodu. Plynová osada stojí v plameňoch. Bombardovanie pevnosti Westhartlepoolu započalo sa rano medzi 8. a 9. hodinou. V Scarboroughu dva kostoly byly porúchané, krovy viacerých domov sa srútily. Vo Whitby, dľa chýry, jedna čiastka opátstva historického významu bola spustošená. Obyvateľstvo uteká do vnútra krajiny.

Nebezpečie Angličanov.

Carihradský telegram oznamuje, že v Kalkutte pohyb proti Angličanom sa zo dňa na deň vo väčších rozmeroch šíri. Anglické vrchnosti, mohamedánskym časopisom zakázaly vychádzať.

Porada troch kráľov.

Stockholm, 16. decembra. «Svenska Telegram Biram» oznamuje : Na pozvanie švédského kráľa v piatok, 18. tohto mesiaca kráľovia Svédka, Dánska a Norvégska sídu sa v Malmöve. Schôdzka je dôkazom dobrého pomeru medzi tromi severnými štátmi a úplnej jednoty medzi nimi v záležitosti udrža-

nia dosiaľ sledovanej neutrálnej politiky. Hlavným cieľom schôdzky je, podať príležitosť ku porade o tých prostriedkoch, ktoré by mohli prísť do ohľadu ku zmierneniu a ohraničeniu z válečného stavu pre tri krajiny vyplývajúcich gazdovských ťažkostí.

Rumunsko sa nechytí zbrane.

Bukarešť, 17. decembra. «Adeverul» uverejňuje poloúradné informácie, ktoré takto znejú:

Neutralita Rumunska je teraz už úplne zabezpečená a tie vyjednávania mocností trojitej dohody, ktoré boli zavedené cieľom utvorenia nového balkánskeho spolku medzi Bulharskom, Gréckom, Srbskom a Rumunskom, sa vôbec nezdarili. Na základe úplne spoľahlivých informácií môžeme oznámiť, že sa Rumunsko v tejto vojne ani len vtedy nechytí zbrane, keby bulharská armáda, čo sa zdá byť blízkym, vtiahla do srbskej Macedonie. Všetky chýry, ktoré znely o tom, že sa Rumunsko už odhodlalo k vojne a že bude bojovať pri boku mocností trojitej dohody, sú puhé vymysleniny. Toto vysvitá už i z tej skutočnosti, že Rumunsko rozhodne odmietlo tú ruskú žiadosť, aby ruským čatám dovolilo pretiahnuť do Srbska.

Nemecká flotta potopila dve anglické válečné lode.

Berlin, 18. decembra. O útoku proti východnému pobrežiu Anglicka sdeľujú nasledovné podrobnosti: Keď sa naše križiaky blížili ku anglickému pobrežiu v hmlistom počasí napadly ich štyri anglické torpedoborce, ale bez zdaru. Jeden torpedoborec sme zničili, druhý ťažko porúchaný zmizol z obzora. Bateria Hartlepoolu sme prinútili k umlknutiu a rezerváre plynu sme spustošili. Z lodí sme ustálili, že sa v meste na viac miestach stal výbuch a na troch miestach vypukol veľký oheň. Pobrežnú strážnu stanicu a vodné diela Scarboroughu, mimo toho pobrežnú strážnu a signalisujúcu stanicu Whitby sme spustošili. Naše lode trafilo niekoľko výstrelův nábrežných batterií, ale výstrely zapríčinily

len nepatrné škody. Na inom mieste potopili sme jedon ďalší anglický torpedoborec.

Behncke,

námestník šéfa generálneho námornického štábu.

Účinok v Londýne.

Amsterdam, 18. decembra. Dľa londýnskej zprávy «Nieuwe Rotterdamsche Courent»-u zbytočné je poukazať na to, že útok proti východnému pobrežiu Anglicka tu mal veľmi hlboký účinok, ačkoľvek sa pokojný výzor mesta nezmenil. S veľkým napružením čakali ďalší vývin udalostí, o čom admirálsky úrad sľúbil zprávy. Z týchto správ predbežne vysvitá, že bombardované mestá utrpely značné škody.

Pochvala 71. (trenčianskeho) pešieho pluku.

Žigmund Prey cis. a kráľ. plukovník, 71. pešiemu pluku trenčianskému pochvalu vyslovil a zmužilým bojovníkom jeho veličenstvom milostive udelené vyznamenania oznámil nasledujúcim prípisom:

Vojenský lágér, 8. decembra 1914.

Štyri mesiace uplynuly od toho dňa, keď trenčiansky domáci regiment v dobrej nálade, v plnej nádeji na víťazstvo, nasledujúc volanie nášho vrele milovaného slávneho panovníka, tiahol zo svojho rodného kraju brániť ohrožovanú vlasť proti nepriateľovi.

Hrdinsky a udatne bojovali dôstojníci a mužstvo regimentu v bitkách pri Polichne, Krasniku a pred Lublinom, každý jednotlivý prispel svojou zbraňou ku víťazstvám.

Silne a neohrožene tiahly naše rady pri Ivangorode proti prevažne väčšiemu nepriateľovi, odbijúc jeho útoky, lebo každý myslel na heslo, ozdobujúce našu zástavu: «Silný vo vernosti», verne až do poslednej kvapky krvi plnil povinnosť, ku ktorej ho prisaha viaže.

Jeho veličenstvo náš slávny cisár kráľ uznal doterajšie zásluhy regimentu udeliac nasledujúce vyznamenania:

1. Dôstojníci.

Rád železnej koruny III. triedy s válečnou ozdobou dostal: majór Rudolf Hummel de Hasenfels.

Vojenský záslužný kríž III. triedy s válečnou ozdobou dostali: podplukovník Vilhelm Ramann, majór Desider Nagy de Sárfalva, majór Rajmund Ziganek, majór Oskar Kozesník, kapitáni Franc Nuckerl, Gustav Zsámbockréthy de Kis-Zsámbockréth a Oskar Plachetka de Engelsborn.

Záslužnú vojenskú medaillu na stužke záslužného vojenského kríža dostali: majór Artur Marx, kapitáni Imrich Pfeiffer, Ernest Maxim de Höchstenberg, Richard

Macher, nadporučíci Ján Batušic, Fridrich Intichar, Vaclav Beránek, poručíci v rezerve Arnold Lassmann a Gustav Schilcher.

Pochvalu hlavného veliteľstva armády obdržal kapitán Viktor Kadon.

Striebornú medailu hrdinskosti I. triedy dostal kadet v rezerve Richard Schubert.

Striebornú medailu hrdinskosti II. triedy dostali zástavníci v rezerve Ladislav Stefonka, Szedély a kadet v rezerve Emil Spiegel.

2. Mužstvo.

Striebornú medailu hrdinskosti I. triedy dostali štábný strážmajster Karol Hromek, strážmajster Filip Drbul, res. strážmajster Ivan Černiansky, cugsfírer Ján Rohan, Franc Ruttkay-Jurične, Anton Adamicza, Alojz Kobisz, kaprál tit. cugsfírer Gábor Pollak, kapráli Jozef Plaszek, Martin Šedivý, Rudolf Pivko, Jan Hanusrichter, frajter Ján Hoštak, pešiaci Vilhelm Veselovsky, Štefan Mojžiš, Černík a Jozef Földvári.

Striebornú medailu hrdinskosti II. triedy dostali štábní strážmajstri Jozef Halmes a Michal Majerčík, strážmajstri Andrej Simmet a Hugo Tausz, sanitétny poddôstojník, tit. strážmajster Ján Popper, cugsfírer Jankulík, Linett, Ján Dobčák, Andrej Stricek, Jozef Biel, Lukáč Černiczky, Malo, Béla Laczko, Franc Mayer, Andrej Hornáček, kaprál tit. cugsfírer Andrej Smacho, kapráli Jozef Batorek-Dudiček, Andrej Laczko-Kubinda, Pavel Supej, Jozef Veveni, trubač bataillona Jozef Zuzik, Štefan Marcina, sanitétny poddôstojník, kaprál Ján Patrik, cugsfírer Ján Adaška, kapráli Ján Palya, Viktor Kolibík, Martin Tomesányi, Gyurina, frajtri Heinrich Grosz, Fábry, Štefan Simuradik, Ján Ferenczik, Franc Reichel, pešiaci Ludvik Veszelovszky, Jozef Kojda, Karol Veber, Štefan Böhm, Ján Szulo, Andrej Hladek, Ján Stricz, Matej Šupica, Anton Novotný, Jozef Junoszka, Štefan Capko, Michal Sefczik, Jozef Mikes, Štefan Buch, Adolf Lippa, Jozef Denko, Franc Novosad, Ignác Gvisd, Rudolf Zundt, Štefan Pagáč, Ján Janiga, Jozef Kučkovič, Jozef Jánošík, Michal Laczko, Žák, Woszarik, Sritz, Szuba, Franc Dexler, dôstojnícky sluha Jozef Černý, dôstojnícky sluha Jozef Príložný.

Žigmund Prey, v. r.

cis. a kr. plukovník, vel. 71. peš. pluku.

Sedemsto kanónov v boji pri Lodzi.

Petrohradský dopisovateľ londýnskeho časopisu «Daily Chronicle» podrobne zaoberá sa s veľkými udalosťami minulého týždňa počnúc od prvého útoku Nemečov až po vyprázdnenie Lodzu.

Dopisovateľ poznamenáva, že jeho zprávy pochodia z tých najpoprednejších varšavských vojenských kruhov.

— Len teraz, keď už vo veľkej bitke nastala prestávka — oznamuje zprávodajca — môžeme si utvoriť dajaky pochop o obrovských rozmeroch okolo Lodzu

svedených bojov. Tie dva vojenské sbory, ktoré sa od nemeckej hlavnej sily odtrhly, pozostávaly z 25. a 3. vojenského sboru gardy.

Tieto dva vojenské sbory operovali od Lodzu na juhovýchod a východ. V tom istom čase nemecká hlavná vojenská sila bez prekážky postupovala ku Lodzu. Neuveriteľnou rýchlosťou prišla pred Lodz a započala strašnú kanonádu proti mestu. Dva oddelené vojenské sbory obrátili sa ku severu a od Brzeziny sa usilovali prelomiť front Rusov, aby s nemeckou hlavnou armádou, ktorá stála na čiare Zgierz—Brzeziny, našly spojenie.

Dňa 1., 2. a 3. decembra nemecké hlavné voje vždy prudkejšie bombardovali Lodz, ktorý takmer úplne obkolesily. Bombardovanie bolo také prudké, že v Lodzi viac sto občanov zahynulo. Lodzská železničná stanica bola spustošená. Ruské delostrelectvo nebolo vstave znamenite maskyované posície nemeckých kanónov objaviť.

V noci zo 4. na 5. decembra, strašné dobíjanie došlo svojho vrchola. V nočných hodinách z oboch strán nie menej ako sedemsto kanónov sypalo zo seba smrtonosný oheň.

Strašný delostrelecký boj trval za niekoľko hodín, potom z ruskej strany čím ďalej tým slabšie odpovedali na výstrely nemeckých kanónov. Keď kanonáda prestala, vtedy nasledoval nezastaviteľný útok nemeckej pechoty, o ktorom sám ruský dopisovateľ vyznáva, že v tejto svetovej vojne nemal páru. Nemecká pechota, napriek tomu, že Rusi elektrickými svetlometmi osvetľovali jej rady, s páru nemajúcim opovrhovaním smrti hnala sa napred. Útok nemeckej pechoty bol zdarný. Ruská vojenská rada ustálila, že Lodz vyprázdni.

Úryvky z listov narukovaných Magurčanov. (Spiš).

Richvaldský gazda, landšturmista Ondrej Irha 8. septembra píše: Som zdravý. Teraz sme zvíťazili, Rus dostal od nás rúkcug. Ten istý 11. októbra zase píše: Ideme ku Lembergu. Ježiš, Maria buďte nám na pomoci. Richvaldský gazda Ondrej Harendarčík, delostrelec v svojej poslednej karte píše: Teraz som v Poľskej. Doteraz nám dobre ide, Moskala bijeme. Neplačte. Richvaldský roľnícky mládenec Ignác Merčák, delostrelecký rekruta píše svojim rodičom z Rzešova: Bars dobre mi pri tých kanoniroch. Richvaldský gazda Ján Irha honvéd v rezerve píše: Tak žijte, ako Boh prikazuje. Proste Boha vo vašich modlitbách, aby zachránil našu krajinu. A v druhej karte prosí jedného svojeho príbuzného: Keď by som zahynul, buďte mojej žene k pomoci aspoň radou. Richvaldský gazda Jozef Nedoroščík, 42-ročný landšturmista 17. októbra píše z Jozefstadtu (Česko) svojej manželke: Píšem ti, že sme z Haliče z Rzeszova prišli s Rusami s Moskalami, sme ich šikovali 1200 naraz a ešte jest mnoho tisíc, čo sme zajali, to sme šli po železnici tri dni a dve noci s nimi

prez Holomúc a prez Königgrätz do Jozefstadtu. Ondrej Irha domobranec, richvaldský gazda v svojom 22. októbri značenom liste píše z Przemyslu: Ja som — chvála Bohu — zdravý. My čakáme každý deň ísť preč, ak príde rozkaz, ale nie do domu, lež dakde do ohňa. Bože pomôž nám a zahráň nás, lebo sme už dva razy zkusili a videli: čo je v ohni byť. Ale darmo; musíme naše životy obetovať za našu krajinu a za vás všetkých, doteraz ešte ide dobre našim vojakom, lebo čo Rusov doteraz sme zajali, a čo je pobitých a ranených, to urobí skoro toľko, jak nás všetkých jest. Raz sme lapili 573 Rusov, a sme ani jeden nestrelili, tak nám do ruky prišli. Vojna stojí tu deň a noc už tri týždne, lebo Rusi chcú odobrať to mesto Przemysl, ale im ťažko ide, lebo tu sú festungi na okolo a do festungu sa mu ťažko dostať. I my sme teraz vo festungu. Pri jednom festungu Rusi šturmovali, to ich naši tak zbili, že ich bolo pobitých vysoko na poldruha metra. Tak nám Bože pomáhaj všade! Jozef Ovčarčík domobranec, havčanský gazda v svojom 19. októbri značenom liste píše svojej žene tiež z Przemyslu: Šanuj mojho šedivého, skriveného otca; nerob krivdu deťom tým neviňatkam; najmi si robotníkov, lebo som tu čul, že ženy dostávajú podporu. Pýtajte Pána Boha, aby pomáhal nášmu najjasnejšiemu Kráľovi.

Štedry večer — a otec na bojišti.

Napísal: Géza Smeringa.

Zlosť národa divokého — Nám to závidela — Že následník trónu nášho — Je pre nás do cela. — Podlým spôsobom ho, života zbavili — Zbavení únosti, srdco naše kvili.

Pomstvu náš dobrý kráľ žiadal — Od svojho národa — Vyvolal nás všech do boja — Zločin by pokarhal — Kvet a sila vlasti, smelo zbraň chytila — By cit vlastenectva, svetu ukázala.

Otec dobrý opustil dom — Ženu, dietky nechal — Syn tatička a mamička — Bolastne pobozkal — V cudzej vlasti on už nepriateľa čaká — Matka s deťmi plače, ale v Boha úfá.

Matka slzami polieva — Večeru dneskajšiu — Janík však úzkostne čaká — S Mariškou, poštarčku — Jak takto čakajú, otvoria sa dvere — Tatičko vám píše, hlas poštarčky zneje.

Kartu všetci pobozkajú — Podobizeň na nej — Jak tatičko stojí vartu — Dnes, na štedry večer — Napísano na nej: Neplačte deti moje — Trebars vartu stojím, Ježiško je pri mne.

Jak jednú pri narodení — Anjeli spievali — A pastieri betlehenski — Radostne plesali — Jezuliatko malé rúčkou požehnáva — Zbroje naše, nádej víťazstva nám dáva.

Srdečným pozdravom všetkým — O to vás ja prosím — Neplač manželka uprimná — Ani vi syrôtky — Otec za vlast našu smelo dnes bojuje — Že sa navrátime, Ježiško dopraje.

Jasa srdco od radosti — Matke, deťom malým — Zaplesajú, začnu spievať — Spevom to vianočným — Klakne si mamička, klaknú dietky za ňu — By za dar vianočný, vzdali chválu Bohu.

Zopnú ruky, oči k nebu — A takto sa modlia: — Ježišku! dnes narodený — Daj vlasti pokoja. — Jak sa takto modlia — pod ich oknom zneje: — Glória — Glória — sláva Bože Tebe!

CHYRNIK.

Všetkým našim cteným dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám srdečne prajeme šťastlivé a radostné sviatky.

Pápež za pokoj. Sdelili sme minule, že sv. otec pápež Benedik XV. s tou žiadosťou obrátil sa ku vládam vojnu vedúcich štátov, aby aspoň cez veľké vianočné sviatky uzavrely prímerie. Poťazne tohoto «Kölnische Zeitung»-u oznamujú z Berlina: Na krátke vianočné prímerie poľahujúci sa návrh pápeža, väčšina bojujúcich mocností priaznive prijala. Zvlášte Nemecko a Rakúsko-Uhorsko hneď pristaly na prímerie. Aj Turecko bolo hotové vyhoveť žiadosti sv. otca. Rusko a Francúzsko ale postavilo sa proti pápežovmu návrhu a tieto krajiny rozhodne odmietly jeho prijatie. Odmietavé zadržanie sa Francúzska je tým zvláštnejšie, lebo francúzska politika opätovne usiluje sa vzbudiť tú zdanlivosť, že vzhľadom na tak zvaný katolícky protektorát Francúzska na Východe, taktiež i z inej príčiny, proti Vatikánu prechováva priateľské city. Nemecko, Rakúsko-Uhorsko a Turecko tým, že pristaly na pápežov návrh, ukázaly, že úplne vedia oceňovať tú náboženskú a humánnu myšlienku, ktorá tento návrh vnukla svätému otcovi. Aj toto podvracia nesmyselnú obžalobu barbarismu, ktorým naši nepriatelia náladu chcú budiť proti nám.

Cisár Vilhelm pozdravil svoj košický pluk. Majiteľom v Poľsku hrdinsky bojujúceho košického 34. pluku je nemecký cisár Vilhelm. Dňa 3. decembra dôstojnícky sbor pluku mal priateľskú schôdzu a vtedy pomocný dôstojník pluku oznámil, že od maršalla arcikniežata Fridricha došiel telegramm, v ktorom arciknieža sdeľuje, že ho cisár Vilhelm požiadal, aby 34. pluku odovzdal jeho pozdrav a že cisár Vilhelm so živým uspokojením prijal tú zprávu arcikniežata, v ktorej tento o hrdinskom držaní sa pluku upovedomil cisára.

Vyzdravení ranení u jágerského arcibiskupa. V jágerských nemocniciach opatrovaní vyzdravení ranení k jágerskému arcibiskupovi dr. Ludvikovi Szmrecsányimu poslali deputáciu, sostavenú zo seš vojakov rozličnej reči, aby sa mu poďakovali, že ich, počas choroby podporoval pokřimom, že im obstaral dobrého čítania a že ich viacrazy aj navštívil. Arcibiskup veľmi vďačne prijal vojakov, shováral sa s nimi, ponúkol ich ajným vínom a obdaril ich cigarmi.

Z Katolíckeho Karitáasu. Baňskobystrický oltárny spolok Katolíckemu Karitáasu poslal pre vojakov 300 čiapiiek proti sňahu, 400 párov zápästkov, 210 brušných pásov, 33 nákolenníkov a 100 párov onúc; žilinské milosrdné mníšky 12 čiapiiek proti sňahu, 12 párov zápästkov, 12 nákolenníkov.

Vyznačený vojenský kňaz. Z Ostrihoma oznamujú: Jeho veličenstvo kráľ Bélu Stovicseka kňaza ostrihomského arcibiskupstva, ktorý je vojenským kňazom 83. pešieho pluku, pre jeho smelé a sebaobetivé držanie sa pred nepriateľom, vyznačil so zlatým záslužným krížom s válečnou ozdobou.

Z uhorskej vojenskej pôžičky: značili v Baňskej Bystrici vyše troch millionov a v meste Zvolen jeden million korún, Svetozár Boroevič veliteľ tretej armády značil 70.000 korún, Hornouhorská banická účasťinná spoločnosť 200.000, rytier Hahn veľkostatkár v Trenčine 100.000, Šarišská stolica zo základín stoličných 200.000, mesto Skalica 100.000, obyvatelia malej šarišskej obce Šomoš 30.000, Zvolenská stolica 258.000 korún.

Nemecké pluky dediča trónu a náčelníka generálneho štábu. Z Berlína oznamujú, že cisár Vilhelm dediča nášho trónu, Karola Franca Jozefa vymenoval za veliteľa druhého westfalského husárskeho pluku č. 11. a náčelníka generálneho štábu rakúsko-uhorskej armády, generála pechoty baróna Conrada za veliteľa piateho pešieho pluku gardy.

Nový náčelník nemeckého generálneho štábu. Z Berlína oznamujú, že gróf Moltke neni v tom stave, aby na čele veľkého generálneho štábu zaujal svoje predošlé miesto. Hodnosť náčelníka veľkého generálneho štábu konečne zaplnili ministrom vojny generálom Erikom Falkenhaynom, ktorý však pri tom i ďalej ostane ministrom vojny. S generálom Falkenhaynom jeden z najvýtečnejších vojakov nemeckej ríše dostal sa na čelo veľkého generálneho štábu, ktorého húževnatú energiu poznajú a oceňujú v Nemecku. Nový náčelník generálneho štábu je pomerne ešte mladý. Narodil sa r. 1861. v Posene. Keď r. 1890. skončil vojenskú akademiú, prideliili ho ku generálnemu štábu. O šesť rokov poslali ho do Číny za inštruktora, kde bol za tri roky a vtedy sa stal gubernátorom Kiočaua. R. 1903. vrátil sa do svojej vlasti, kde sa už r. 1912. stal ministrom vojny.

Oslávený hrdina. V Levoči v minulé dni medzi veľkými slávnosťami, nadporučíkovi Jozefovi Suchonda odovzdali vojenský záslužný kríž s válečnou ozdobou. Hrdinský officier so svojim zriedkavo smelým zakročenním v druhej bitke pri Lembergu zachránil vážnu a ohrozovanú posíciu a k tomu ešte s jednou strojovou puškou a 10 mužmi ukoristil šesť nepriateľských kanónov, ktorých mužstvo zastrelené bolo z diaľky 1200 krokov. Pri tom z našich padli štyria a jeden poddůstojník bol ranený. Aj nadporučík Suchonda dostal šrapnellovú triesku do úst, napriek fažkej rany ale ostal vo fronte, kým jedno náhle došlé pešie oddelenie tri-

razy mocnejšieho nepriateľa zčiasťky zajalo a zčiasťky k úteku prinútilo. Hrdinského officiera odviezli do jednej nemocnice v Prahe, odkiaľ sa zase navrátil k truppe.

Mesto Prešporok svojemu domácemu pluku asice všetkým 3000 vojakom 72. pešieho pluku každému jednotlivému poslalo jednu teplú košeľu, jedné teplé spodné nohavice a jeden pár teplých onúc do daru, po osobe stojí to 4 koruny 10 halierov.

Na miesto svojho syna pochovala iného. Vdova Jánova Kiss z obce Békésszentandrás dostala ten chýr, že jej syn padnul na bojišti. Matka mrtvolu svojho syna dala doviezť domov a dala ho pochovať s veľkou pompou. Hneď po pohrabe ale dostala list od syna, v ktorom jej dáva na vedomie, že je ranený, nachádza sa ale už na ceste vyzdravenia a onedlho príde domov.

Chýry zo Spiša. V Novej Vsi slávnostprvého válečného odpoľudnia, pozostávajúca z prednášky, spevu a rečenia, priniesla 650 korún, ktorý obnos obráti sa na vianoce ranených a chorých vojakov, opatrovaných v novovesských nemocniciach. Pre novovesské vojenské rezervné nemocnice obyvatelia obce Harikovce obetovali 17 vriec zemiakov, 148 hláv kapusty a 11 korún; tomašovský okresný notár Ondrej Garzsik ale sossbieral v Letanovciach 20, v Arnutovciach 15 a v Tomašovciach 9 vriec zemiakov. Kéžmarkskej vojenskej výpomocnej nemocnici darovala pani Johanna Zuber 100 korún. Obecenstvo Hnilčika a bindtňanskej banickej osady obetovalo na vianočné dary vojakov 131 korún. Obyvatelia veľkej obce Švedlér obetovali pre narukovaných vojakov 123 korún hotových peňazí, 40 čiapiiek proti sňahu, 26 párov nákolenníkov, 70 párov zápästkov, 26 brušných pásov, 31 párov teplých onúc, 14 košiel, 7 spodných nohavíc, 11 posteľných prikrývadiel, 1 uterák a pre rodiny narukovaných 256 korún. Gelnický Červený Kríž v Istvánhute zariadil filiálnu nemocnicu so 40 posteľami. — V Kropáčoch v minulé dni nerozvážni klebetníci rozhlásili ten falošný chýr, že Przemysl padnul; slúžny ich ostro pokarkal a vymeral na nich značnú peňaznú pokutu. — Následník trónu s arcikniežaťom Leopoldom Salvátorom nedávno sdržoval sa v Javorine. — Mafašovský rim.-kat. učiteľ Alojz Kohút za učiteľa prešiel do nitrianskych Veľkých Kostolán. Hanušovský r.-kat. učiteľ Michal Melega 13. nov. zomrel; zanechal vdovu a 9 sirôt. — Kluknavského obyvateľa Štefana Richnavského, robotníka železničného 15. nov. počas nočnej služby na smrť zadlávil vlak. — V Starej Lubovni v minulé dni následkom nepozornosti vojakov povstal oheň, ktorému v obeť padly tri stodoly. Aj v Hrušove bol oheň na pánstve vdovy po Antonovi Keresztfalvy. — V Starej Lubovni udala sa hrozná tragédia. V požehnanom stave nachádzajúca sa manželka v Przemysli bojujúceho Štefana Kellera 22. novembra šla na návštevu do susedstva. Sotva si sadla v izbe, prišiel ta i jej 13-ročný syn a začal sa bavíť s karabínom ležiacim na stole. Ale sotva zdvihol karabín, ten vystrelil a guľka usmrtila jeho vlastnú matku.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédske pluky; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Z 12. spoločného pešieho pluku komárňanského: Bombera Rudolf, kadet v rezerve 15 †, Lebár Jozef, zástavník v rezerve 15, Löwy Ernest, poručík v rezerve 13, dr Menhardt Hermann, poručík v rezerve 4, marskompánia, Neustadt Pavel poručík 14, Almásy Imrich 13, Andor Štefan 13 †, Andraškovič Andrej 15 †, Andruskó Ján 4 marskompánia, Balázs Ján 15, Belanecz Lukáč 13, Benyaeska Michal 14, Bernáth Imrich 16, Beliczky Jozef 14 †, Birkus (prípadne Burkus) Adalbert 14 †, Bitter náhradný rezervista 13, Bnátka Štefan 13, Chovan Ján 13 †, Csányi Ján 15 †, Csefko Ján 13, Csémi Mikuláš 16, Csóka Gábor 16 †, Csontos Matej 15 †, Csoedás (Faragó) Aleúander 14 †, Csurgál Jozef 13, Csurin Ján 14, Czipov Štefan 14, Dalos Ján 4 marskompánia, Dobiás Ján 16 †, Dobiás Jozef 14 †, Dodek Štefan 16, Dudás Gábor 15 †, Dosa Viktor 16, Ehman Adalbert 16 †, Eremiás Anton 4 marskompánia, Fabián Ladslav 2, Farkas Ignác 13 †, Farkas Michal 16, Ficza Štefan 13, Fügedi Ludvik 14 †, Galacs Ján 4

marškompánia, Gapér Jozef 16 †, Garay Franc 14, Garbacz Jozef 15 †, Gärtner Dávid 13, Geöreög Imrich 15, Hirschfeld Ludvik 15 †, Horváth Ján 16, Horváth Jozef 14, Horváth Jozef 13 †, Hruza Ludvik 14, Huszár Ján 15 †, Illés Gejza 15 †, Istokovics Ladislav 13, Ivanič Ján 14, Jakubička Izidor 16 †, Jancsovics Emanuel 13, Jancsovics Jozef 16 †, Kanász Vendelin 13, Káplóczki Adalbert 15 †, Kerek Michal 15, Kilina Pavel 4. marskompánia, Köberling Jozef 13, Koczen Márton 16, Kolmann Jozef 16, Komjáthi Ludvik 14 †, Korencsi Florián 15 †, Korpás Sylvester 15 †, Kostanecz rezervista 16 †, Kosztolányi Alojz 15 †, Kovács Alojz 14, Kozma Štefan 14, Král Rudolf 13 †, Križan Ján 16 †.

(Pokračovanie nasleduje.)

Ceny obilia.

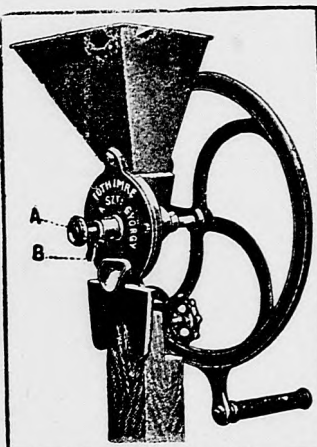
Úradná zpráva: pšenica zadunajská 40.20, ovos 26.— kor. Najvyššie ceny v spišskej stolici: Na základe ministerského nariadenia stoličná vrchnosť ceny zbožia a múky ustálila nasledovne: V levočskom, novovesskom, podhradskom, gelnickom okrese a v mestách Levoča, Nová Ves, Gelnica, Vluchy a Podhrad pšenica 41.—, raž 31.—, jačmeň 27.—, kukurica 24.—, I. pšeničná múka 68.67, pšen. múka na varenie 64.57, pšen. chlebová múka 48.13, pšen. jednoducho mletá múka 50.02, ražná múka 41.94, jačmenná múka 42.60, kukuričná múka 34.80 k.; v kěžmarskom, lubovenskom, starovesskom, sobotskom okrese a v mestách Kěžmarok, Poprad, Lubica a Spišská Bela pšenica 41.—, raž 31.—, jačmeň 26.— kor.

Makulatura-papier

(starých novin papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 Kor. k dostaniu u vydavateľstva.

Šijací stroj
Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva
FRANZ BAUMGARTEN
Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33-72.

Oznamy prijíma
administracia
„Krestan“
BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

Každý si sám môže byť MLYNÁROM,

kto si zaopatrí mnou zhotovený a všetko podobné prevyšujúci stroj na mletie šrotu. Tento stroj nevyhnutne potrebný je zvlášte gazdom bývajúcim na taniach, ako aj dochovávatelom hydiny, ošipaných a inej drúbeže. Moje stroje možno najdokladnejšie regulovať, následkom čoho nimi každé semä zbožia, kukuricu, jačmeň, raž, pšenicu, kávu, koreniny mlieč možno od hrubého šrotu až po fajnú múku. Prednosť tohoto stroja je, že gazda ním dľa ľubosti toľko môže mlieť, koľko potrebuje a preto melivo vždy mu je čerstvé. Skrze to, že vo mlyne nemusí nič platiť, stroj sa mu len skoro vyplati. Za jednu hodinu možno na nom somleť 65-70 litrov kukurice a do jeho trichtera naraz smesti sa päť litrov kukurice. So ženúcim kolesom váži 16 kilogramov a k upevneniu je ľahko na jakomkoľvek mieste.

K objednaníu s poštovou dobierkou i so zaobalením a pri jednoročnej záruke, len za 18 korún u

IMRICH A TOTH

Jászalsószentgörgy.

Bazilika zlato-kosa.

Ešte aj v hluku svetovej vojny podivenie spôsobí náš veľký obrázkový cenník, ktorý zdarma pošleme každému, kto nás o to na dopisničke požiadá. V tomto každom najde presné opísanie dorábania svetochýrnej „Bazilika zlato-kosy“. Dorábanie tejto kosy je veľmi zaujímavé! V našom cenníku uvádzame aj viacej výborných hospodárskych nástrojov a iných zvláštného upotrebenia predmetov, ktoré jedine u nás sú k dostaniu. — S poštovou dobierkou zasielame:

1 kus revolvera s klincovou guľkou 7 mm. 5-30, 9 mm. 7-50, 12 mm. 8-50 kor.
1 „ „ s bezklincovou guľkou (Central) 7 mm. 6.—, 9 mm. 8.60, 12 mm. 9-20 kor.

Potrebné guľky ratame lacno.

Vlasystrihač stroj K 5.—. Z ebendreva kríž s postriebrenou kovovou postavou k zaveseniu na stenu K 1.—, 1 podobný veľký stojací kríž K 2-70. Postriebrená kovová svätenička na podiv pekná K 8-80. 1 liaty železný kríž ku hrobu, ozdoba cintora 117 cm. vysoký K 8.—. 160 cm. vysoký K 16.—. Sbiarateľom objednávateľov našich kôš, po 10 kusoch 1 zdarma, po 80 kusoch zdarma dáme jeden revolver.

Jozef Marosi a syn, Esztergom 15. Dodávateľ primorského a hlavnokapitúlskeho panstva. Od 51 rokov jestvujúci veľký obchodný dom. Prosíme na každý pád žiadať si náš obrázkový cenník.